

Landskap: Småland ..... Upptecknat av: Olle Levander
Härad: Allbo ..... Adress: Trädgårdsgatan 2, Huskvarna
Socken: Mistelås ..... Berättat av Tilda Danielsson
Uppteckningsår: 1930 ..... Född år 1864 i Mistelås s:n

Uppteckningen rör

R E G I S T E R.

Register.....	1
Vilsegång.....	2-3
Tabuerade handlingar.....	4-5
Tydor om giftermål.....	6
Ta reda på sin fästeman.....	7
Om giftermål: böneman, presenter, lysning.....	8-9
<u>Folkmedicin</u> : bot torsken.....	10
Lytessjukdomar: ormamärke, fallandesjukan, skrikesjukan, likhy, harläpp, vådeldsmärke.....	11-12
Död och begravning.....	13
Tro och sed knuten till djur.....	14

ACC. NR. 2827

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

File

Landskap: ..... Upptecknat av: .....

Härad: ..... Adress: .....

Socken: ..... Berättat av .....

Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

Uppteckningen rör

De säger, att de' ä nåt ont, som kommer över en, å de' har jag själv varit med om. Jag skulle gå från Spånhult till Norrsjuhult en gång, å den vägen har jag ju gått så många gånger å känner så väl till den. Men när jag kom in i hagen, gick jag vilse. Jag gick å gick, över sten å moras, å kunde inte komma rätt. Jag kände inte igen en buske. Slutligen kom jag ut uppe vid Skaftarp, men jag kände inte igen det heller. Så träffa' jag på en gubbe, som jag kände igen, å han hade all möda att vända mej å få mej att gå tillbaka. Jag blev inte me' själv, förrän jag kom hem, å då hade jag gått å irrat ett par, tre tim-

Vilsegång.

mar. De säger, att det hjälpte, om en vrängde en kofta, men jag var så nervös, att jag bara gick å gick.

2827

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Öil

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2827

Tabuerade handlingar.

Tabuerade

Man ska ej prova andras vigselringar, för de blir handlingar.
man svartsjuk.

Man ska ej dricka kaffe på stående fot, för då blir
ens fästeman (fästemo) orolig, om han (hon) inte själv är när-
varande.

Man ska ej låta diskvattnet eller potatisvattnet
koka, för då kokar friaren bort.

Man ska lägga i socker i kaffet före grädden, för
annars blir en inte gift,

2827

Tabuerade handlingar.

Man ska ej tvätta sej i vatten, som en kokat ägg
i, för då får en vårtor.

Man skulle ej sy på ett barns kläder, då det hade
dem på sej, för då växte inte barnet.

Tabuerade handlingar.

*File
No*

2827

Tydor.om giftermål.

Om en mötes av soporna, när en kommer
till ett ställe, blir en inte gift det året.

Om en bränner vid gröten, är en kär.

Om det ej ville brinna i spisen, när
en flicka tände, sa man, att hon fick en mörklagd fäste-
man, men brann det bra, blev han ljuslagd. Slocknade det
i spisen brukade de gamle säga: "Ja, nu har du då en rik-
tig svarting."

Tydor.om gifter-
mål.

LUNDR
FOLKMINNESBOKEN

2827

Ta reda på sin fästeman.

Ta reda på sin

Midsommarnatten skulle man plocka nio fästeman.

sorters blommor, men man fick ej tala eller räkna å sen skulle man gå hem utan att tala med någon å lägga blommorna under huvudkudden, å då skulle man drömma om sin fästeman.

Ett annat sätt var att sätta tre glas på bordet, ett med vatten, i, ett med vin i å ett med brännvin i, men vilken kväll det skulle va minns jag inte nu. Då skulle i alla fall ens fästeman uppenbara sej å dricka ur ett av glasen. Om han drack vatten var han nyöcker, drack han vin, var det inte så farligt, men drack han brännvin, blev han en supare.

Landskap: ..... Upptecknat av: .....
Härad: ..... Adress: .....
Socken: ..... Berättat av .....
Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

J. e.

Uppteckningen rör

Om man hälsar med händerna i kors blir det förlovning.

Förr var det gängset att använda böneman. Om pojken fick för sej, att han ville ha en flicka, men inte själv vågade tala med hennes föräldrar, talade han vid en, som kunde prata bra för sej å ba honom bli böneman. Sen puffade han ihop dom. Till tack skulle de ge honom en skjorta, å den skulle fästmon bestå.

Min far va böneman. Han tussade ihop en pojk, som hette Anders å en flicka nere från Berga socken, å sen fick han en skjorta så långer så. Ju mer de unga tyckte om varandra, ju större å vidare skulle skjortan va. Hon fick inte va för snäver, för då kunne det bli krabbigt dom emellan.

Här äst lytted

Om giftermål.

LIVRE DE
FOLKRENE

När det lystes för dom, sa man, att de slog benet av sej. "Om söndag slår de av benen på den å den," eller, "Nu har den å den ramlat ner å slagit benen av sej," brukade man säga.

2827

Första lysningssöndagen skulle de va i hennes hem, andra i hans å den tråje var de vanligen bortbjudna till någon. Det var inte passande att endast en av dem var i kyrkan å hörde det lysas för sej.

När de sen vigdes, skulle de stå så nära varandra, att inte fötterna voro åtskiljs, för då blev det oenigt dem emellan.

F:8

UNIVERSITETSBOKHÅLLNINGEN
SÖDERSTRÅKET 17

2827

Folkmedicin.

Folkmedicin.

Barn kan ibland få torsken. Då blir de vita Torsken.
på läpparna och tungan och i halsen och magen. Det går i-
genom varenda tarm. Förr hade de följande botemedel. Om det
var en flicka skulle en ta träck av en häst (var det en pojk
efter en märr) å blanda det i lite vatten å ge in i ny å ne.
Det skulle vara ett säkert medel.

Mistelen

- 11 -

Tilda Danielsson

Jif

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2827

Lytessjukdomar.

Det är farligt för en havande kvinna att slå en orm. Det var en som gjorde det och barnets kropp hade ryckningar som på en orm. En hustru i Lyåsa som gick och tog upp säd blev skrämmd av en orm. Barnet hade ett ormamärke på kroppen, men det botades genom att de fångade en levande orm och strök på orma-blod.

Hon fick ej se på slakt, för då fick barnet fallandesjuka. Botemedlet var att riva av barnet varenda lase det hade på sej vid första anfallet och bränna upp dem.

Lytessjukdomar.

Ormamärke

Fallandesjukan

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

J. J.

2827

Lytessjukdomar.

Man fick ej ropa till en havande kvinna in genom ett fönster, för då fick barnet skrikesjukan, Den kunde botas, om man tog barnet tre gånger genom fönstret å läste något, men vad det var minns jag inte.

Hon fick ej titta på lik, för då fick barnet likfärg. Botemedel: Ta barnet tre gånger under en likkista.

Fick kvinnan se ett år, som var kvarglömt i jorden, blev barnet harmynt, om hon inte slog ner året.

Såg modern en eldsvåda och blev uppskrämd, fick barnet vådeldsmärke. Det kunde botas, om man i ny å ne tvättade barnet i aska från brandplatsen.

Lytessjukdomar.

Skrikesjukan.

Likhy.

Harläpp

Vådeldsmärke.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESMÅL

Fig

2827

Död och begravning.

När någon i huset skulle dö, stannades klockan. Man kunde ju sen inte få kista genast, utan den döde lades på ett sofflock under tiden. Sen tvättades liket å gjordes fint, å om det var en karl, rakades han, å det var vanligt, att den som rakade, fick kniven.

Död och begravning

LINDS UNIVERSITETSBOKFÖRHANDLINGAR
FÖLJER SERA MIV

Pia

2827

Tro och sed knuten till djur.

Tro och sed knuten

Om haren springer för nära husen blir det elds-till djur.

våda.

När skatorna skratta, kommer det främmande.

Om göken har man följande vers:

Norr - nöd,

Öster - död,

Väster - glädje,

Söder - säde.

Om göken gal på bar kvist, blir det dålig års;
växt. När göken får se den första höstacken, gal han inte
mer. Sen blir han en hök till nästa år. När vi va små,
sa far och mor alltid, att vi inte fick härma göken, för
då får han kräkas. Han blir sjuk och orkar inte gala mer.